

Az iskola, ahol szeretnek a tanulók napközibe járni

Helyzetelemzés – a program kidolgozásának indoklása

Iskolánk létszáma: 676 fő

Napközisek és tanulószobások száma: 228 fő

Iskolánkban 32 tanulócsoport, 2 sajátos nevelési igényű osztály és német nemzetiségi tagozat működik. 8 napközis csoport és 2 tanulószobás csoportunk van, melyekbe a sajátos nevelési igényű gyerekeket integráltuk. Két épületünk (Bia, Torbágy) egymástól 4 km távolságra van.

Külön napközis termeink nincsenek, de minden csoportban van külön hely, ahol a napközisek kuckóját alakítottuk ki. A termek otthonosak (szőnyeg, kanapé, mesesarok, játékasztal stb.) A gyerekek örömmel díszítik, szépítik a kis kuckójukat. A „mese sarokban” szívesen hallgatják a szép történeteket, meséket, szeretnek játszani a társasjátékokkal is. Fontosnak tartjuk az „otthoni környezet” becsempészését az iskola falai közé, mivel a megerőltető délelőtti tanórák után tanulóinknak jól esik az otthonosabb körülmények között feltöltődni. Ha jó az idő, az iskola füves udvarán játszhatnak a gyerekek. Focizás, röplabdázás, ugráló kötelezés, tollaslabdázás, homokozás tartozik a kedvenc időtöltéseik közé. Pokrócokat visznek a fák alá és azon ülve kártyáznak, beszélgetnek, fonogatnak, stb. Szeretnénk az udvarra egy farönkökből készített padokból és asztalokból álló kis foglalkoztatót kialakítani, ahová kézműves foglalkozások, játék, stb. alkalmával ki lehetne ülni.

A napközisek létszáma az elmúlt években folyamatosan nő, ezt a sokrétű programnak, a sokféle játéklehetőségnek, a családi légkörnek is köszönhető.

Négy évvel ezelőtt készült egy elégedettségi felmérés iskolánk tevékenységével kapcsolatosan, amelyből kiderült, hogy az ötös skálán a napköziben végzett munka csupán közepes osztályzatot kapott. Ezen mindenképpen javítani szerettünk volna.

A felmérés után tehát azért készítettük el programunkat, hogy ezen a megítélésen változtassunk. Az akkori új iskolavezetés minden kezdeményezésünket támogatta. Ekkor tűztük ki azt a célt, hogy olyan programot alkossunk, amely a **gyerekek**, a szülők, és az osztálytanítók meglegedésére szolgál, elősegíti a tanulók szellemi, erkölcsi, testi fejlődését. A terv kidolgozásánál az is vezérelt bennünket, hogy kollégáimmal azt valljuk, hogy a napköziben inkább nevelni, mint oktatni célszerű a gyerekeket.

A program keretén belül bevezettük a védett tanulási időszakot. Ez azt jelenti, hogy naponta egy óra (du. 14- 15 óráig) védett tanulási idő. Ezt egészíti ki a tanulmányi munkát segítve, a program többi, azonban inkább már nevelési célzatú része. Törekszünk arra, hogy a pénteki napokon a gyermekek lehetőleg ne kapjanak házi feladatot. Ez kettős célt szolgál: egyrészt, hogy ezen a napon a tanulók szabadon választhassanak a napközis programok, szakkörök között, másrészt a szülők és a gyermekek együtt, családi körben tudják eltölteni a hét végét. Véleményünk szerint igen fontos, hogy a napköziben a hátrányos helyzetű tanulók kapjanak meg minden olyan lehetőséget, amelyet otthon nem kaphatnak meg, elősegítve e tevékenységekkel a gyermekek testi, lelki, szellemi fejlődését, a közösség építését, a gyermekek megfelelő szocializációját.

Programunk megvalósításának eredményeképpen a 2004-2005-ben végzett újabb felmérés során a napközis munka jó eredményt hozott.

A program rövid ismertetése

Vezérelveink:

- a megfelelő motiváció
- a gyerekek sikerélményhez juttatása
- a jó közérzet biztosítása
- a partnerség
- az őszinte légkör
- a gyerekek szuverenitásának tiszteletben tartására
- „Figyeljünk egymásra, törődjünk a másikkal!”
- a gyerekek életkorának, érdeklődésének figyelembevétele
- folyamatos értékelés

Teázás

A sok játék, kimerítő munka közben gyakran megszomjaznak a gyerekek. Sajnos az uzsonnához nem tartozik innivaló.

Magunk készített teával oltanánk szomjunkt. No de a friss teát mégsem lehet műanyag pohárból elfogyasztani! Az az ötletünk támadt, hogy névre szóló bögréket gyártattunk kerámia műhelyben a gyerekeknek. A csészek elkészültek, négy éve boldogan használjuk. Akik elhagyják a csoportot, hazaviszik, új napköziseink néhány nap elteltével megkapják saját bögréiket. Télen jól esik elfogyasztani belőle a gőzölgő italt, nyáron pedig a hűsítő limonádét. Éhségünket házi készítésű lekvárral megkent kenyérral csillapítjuk az uzsonna kiegészítéseként. Ezek a megszokott napközis étkezésektől kissé eltérő falatozások remek alkalmat szolgáltatnak a kötetlen beszélgetésekre. Ilyenkor a gyerekek könnyebben megnyílnak, még a visszahúzódozóbbak is szívesen mesélnek élményeikről, mondják el bánataikat. Erre nagy szükségük van a tanulásban, a különböző délutáni foglalkozásokban elfáradt gyermekeknek is és a pedagógusnak is!

Az étkezésekhez szükséges alapanyagokat a szülők és a napközis nevelők biztosítják. Külön öröm, hogy a nevelőnek soha nem kell kérni, mert maguktól hozzák be a finomságokat a szülők és a gyerekek a „túlélő szekrénybe”.

Hasonlóan fontos szerepe van napközis életünkben születésnapok megünneplésének.

Ilyen jelentéktelen, semmiségnek tűnő esemény – hagyomány- is hozzájárulhat ahhoz, hogy a gyerekek szeressenek napközibe járni, jól érezzék magukat délutánonként.

Színjátás

Iskolánkban sok gyerek küzd szociális viselkedési problémákkal. Sokuknak kötődési nehézségeik vannak, hiányzik belőlük az elemi érzelmi odafordulás a másik emberhez, az együttműködés formáinak az ismerete, a tolerancia, az empátia. Ezért szociális készségfejlesztő programot állítottunk össze, melyet színjátás köri formában dolgozunk fel, hetente egyszer két órában. A gyerekek ezen önkéntes alapon vehetnek részt. A csoportba óvodás korú gyermektől 5. osztályosig járnak.

Fejleszteni kívánjuk:

- I. A személyközi viselkedésben: - a konfliktuskezelést,
- figyelemfelkeltést,
- egymás üdvözlését,

- segítséget másokon,
- viselkedést társalgás közben,
- viselkedést szervezett játék közben,

II. Önmagunkkal szembeni viselkedésben: - a következmények elfogadását,

- érzelmek kifejezését,
- pozitív énattitűd kialakítását,
- felelősségvállalást,

III. Feladattal kapcsolatos viselkedésekben: - megfelelő verbális kommunikációt feladatvégzés során,

- csoporton belüli aktivitást,
- mások előtti szereplés vállalását,
- figyelmet.

Az alsó tagozatos gyerekek életkori sajátosságait figyelembe véve, a szociális készségek elsajátításában az utánozható és kipróbálható minták érdelemgazdag, élményként történő, életeseményként megélhető tapasztalására szeretnénk építeni.

Ezért leggyakrabban használt technikáink:

- modellnyújtás,
- problémamegoldás,
- megerősítés,
- szerepjáték,
- történetek megbeszélése.

Kézműves foglalkozások ünnepek és események előtt

Az ünnepekhez kapcsolódva – éves terv szerint - kézműves foglalkozásokat tartunk. Célunk, hogy a gyerekek átérezzék az ünnepre való felkészülés örömeit, fontosságát, megismerjék az ajándékkészítés és adás örömeit. Változatos technikákat mutatunk be, amelyek fejlesztik a kreativitást, a vizuális képességeket, önálló alkotásra inspirálnak. A foglalkozások kapcsolódnak az őszi ünnep, mikulás, karácsony, farsang, húsvét, anyák napja ünnepkörhöz, illetve iskolánk hagyományához, a Luca napi vásárhoz. Ez utóbbin a gyerekek által készített tárgyak eladásra kerülnek, az ebből befolyt pénzt a napközis csoportok szabadon használhatják fel. A foglalkozásokat havonta 2 alkalommal, novemberben és decemberben heti két alkalommal tartjuk.

Fejlesztetni kívánjuk:

- a gyerekek ismereteit az ünnepekről, ünnepkörökről
- az ajándékozási szokásokat,
- várákozás, titok, meglepetés fogalmát,
- kézügyességet, finommozgást,
- anyagok megmunkálhatóságának ismeretét,
- díszítési, és csomagolási technikákat,
- természetes anyagok használhatóságát,
- kreativitást.

Íjászat

Iskolánkban sok gyerek küszködik tanulási nehézségekkel, amelynek egyik oka a koncentráció hiánya és a könnyen terelhető figyelem és a türelmetlenség, az önfegyelem hiánya. Ezeken sokat javít a megfelelő sporttevékenység.

Hetente egyszer két órában tartunk íjász foglalkozásokat, amelyen minden alsó tagozatos

napközis gyerek részt vehet, ha szeretne. Erre a célra beszereztünk nyílvevesszőket, és céltáblát készítettünk. A gyerekek szívesen vesznek részt ezeken a foglalkozásokon, amelyeket íjászathoz értő pedagógus vezet.

- Az íjászat fejleszti :
- a koncentráció képességet
 - az önfegyelmet
 - a magabiztosságot
 - a mozgáskoordinációt
 - az izmokat
 - a testtartást
 - a közösségi munkát (szurkolnak egymásnak, örülnek egymás sikereinek)

Kirándulások szervezése a helyi természeti értékek megismerésére

Az ember szívvel-lélekkel csak azt tudja óvni, védeni, amit szeret. Megismerni viszont azt tudjuk igazán, ami elérhető, ennél fogva könnyen tanulmányozható. A helyi természeti értékekre éppen ezek a jellemzők. Ezért építettük be programunkba a helyi kirándulásokat, melyek elsősorban Biatorbágy tájvédelmi körzeteit veszik célba, pl. Bolhahegy, Nyakas-kő, madárvárta stb. Ezeket a helyeket könnyen felkereshetjük és tanulmányozhatjuk. Az itteni értékeket a falu magáénak érzi, ismerik a történetét, viszonylag könnyen felderíthető minden jelentősebb eredmény, bármilyen történés vagy változás. A programnak köszönhetően így van ez a gyerekeinknél is. Büszkék lakóhelyünk természeti kincsekre. Érzelmi indítástól is hajlandóak cselekedni érte.

Az említett helyi természeti értékek felkutatása és meglátogatása sokat segítenek a környezeti nevelés megvalósításában. A program során feladatunknak tekintjük azt, hogy a gyerekek elsajátítsák az élményszerű ismeretszerzést és a természetben való helyes viselkedést is.

A helyi természeti értékek sokat segíthetnek abban, hogy a gyerekek – és rajtuk keresztül a szülők is - a természetet értő és józan belátáson alapuló, féltő, megőrző magatartásává váljanak. Azok a gyerekek, akik átélik a természet varázsát, tudni fogják miért, és hogyan vigyázzanak rá!

Programjainkon játékos formában ismerkednek a gyerekek a természetes anyagokkal. (pl. gyékénytutaj készítés, nádsíp). A kirándulásokon gyakran van tűzrakás, szalonnasütés, játék. A kirándulásokat minden hónap utolsó péntekén tartjuk, szeptemberben, áprilisban és májusban két-két pénteki napon. A gyerekek a kirándulást önként választhatják, 1-8. osztályig. A csoportot a létszámnak megfelelő számú napközis tanár kíséri.

- Programunk fejleszti a gyerekek:- természetszeretetét
- lokálpatriotizmusát
 - a környezet iránti érzékenységét
 - a természet ismeretét
 - a közösségi érzést
 - önuralmát
 - szolidaritását
 - tájékozódó képességét
 - állóképességét
 - kapcsolatát az állatokkal.

Számítástechnika

A gyors információáramlás világában a gyermekeknek nagy segítséget jelent a számítógép használatának elsajátítása. Mivel a statisztikák szerint a magyar családoknak mindössze mintegy 10%-a rendelkezik számítógéppel, illetve Internet hozzáféréssel, fontosnak tartjuk, hogy minden gyermek már idejekorán megtanulja a számítástechnikai eszközök használatát. Az Internet hozzáférés komoly segítséget jelent a tanulásban, különösen a hátrányos helyzetű tanulók esetében. A fentiek miatt hetente kétszer számítástechnika szakkörön vesznek részt az érdeklődő napközisek. A szakkört szaktanár tartja, a gyerekek nagy része szívesen látogatja a foglalkozásokat.

A foglalkozások elősegítik

- a számítástechnikai alapismeretek elsajátítását
- a szaktárgyak tanulását
- az ismeretek bővítését
- beilleszkedést az információs társadalomba
- a szem-kéz koordinációt

Kapcsolattartás a két épület napközisei között

Bográcskozás Torbágyon

Szeptemberben a két épületbe járó napközis gyerekek a torbágyi épületben találkoznak. Először sportversenyen vesznek részt (ez alatt bográcsban fő a paprikáskrumpli), majd közös étkezés és játék következik. Így látják vendégül a biai gyerekeket.

Márton napi lámpás felvonulás

Biáról és Torbágyról egyszerre indulnak a gyerekek lámpákkal és a Viadukt hídon találkoznak, majd innen felvonulnak közösen a torbágyi épületbe egy kis eszem-izomra.

Íjászat Bián

Májusban a két épületbe járó napközis gyerekek a biai épületben találkoznak. Először íjászbemutatón, majd íjászaton vesznek részt. Üdítővel, pogácsával, saját készítésű szendvicsekkel látják vendégül a torbágyi gyerekeket. Majd közös játékkal zárul a délután.

Bolhapiac és Bolhabál Torbágyon

Novemberben a két épületbe járó napközis gyerekek a torbágyi épületben találkoznak. A Bolhapiacon vásárolnak, majd részt vesznek a bálon.

Luca napi vásár Bián

Decemberben a két épületbe járó gyerekek Bián találkoznak. A torbágyi gyerekek „Lucáznak” a biai gyerekek a csoportjuk standján árulják a saját készítésű portékáikat.

